Poštarina plačana.

Posamezna številka 60 vin.

Štev. 73. V Ljubljani, v ponedeljek dne 5. julija 1920. Leto III.

DOMOVINA

Oglasi:
Za 1 mm × 60 inseratnega stolpiča mali 80 vinarjev, uradni 1·20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.
Upravništvo „Domovine" v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine", Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:
Za celo „Domovino" (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K.
Petkova številka mesečno 1 K, četrtletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

Strah pred kancelparagrafom.

Kancelparagraf je zbegal duhovščino. Ne vse. Tistih ne, ki imajo dobro vest. Tistih ne, ki z lece oznanjajo božjo besedo. Oplašil je politikujočo duhovščino, ki zlorablja cerkev.

Kancelparagraf pride gotovo, o tem ni dvoma. On pride prej ali slej, kajti ogromna večina naroda je napredna in si ne more pustiti dopasti, da se nekažnjeno strelja s prižnice, spovednice in altarja.

Klerikalci taje, da politizirajo s prižnice. Oni govore, da je to izmišljotina hudobnih liberalcev. V Beogradu so čisto nedolžni in bridke solze pretakajo o tem, kako jih preganjajo v Sloveniji.

Zato smo se odločili, da opuščamo obzirnost in razkrinkamo to novo hinavstvo. Začeli bomo objavljati politične pridige besnečih Šušteršičev.

To je zopet speklo klerikalce. „Duhovščina ljubljanskega mesta" je v „Slovencu" 2. julija 1920. izjavila, **da kancelparagrafa ne bo pripoznala.** Torej tudi državnega zakona ti dvomljivi patrioti ne bi priznali! No, vprašal jih ne bo nihče.

Boj, ki ga vodimo zoper zlorabo cerkve, je boj za čiščenje cerkvenega življenja, boj za verski mir v deželi, boj za povzdigo nravnosti. Zato ga bomo vodili do zmage. **Z nami je v srcu tudi poštenejši del duhovščine,** ki ječi pod persekucijami SLS. in škofa. Proti nam so le duhovni-strankarji, ki jim je vera le sredstvo, da dobe duševno moč nad ljudstvom. Te narodne škodljivce moramo pobijati.

Klerikalce silno zbode, če kdo zahteva bogoslužje v narodnem jeziku. Vatikan ne da Jugoslovanom nič, pač pa še krči že prej postoječe pravice glagolskega bogoslužja. Naša duhovščina s škofom vred ne stori tu nič. Samo ponižno prositi, to ne izda. Papež je politik in **da samo na pritisk.** Ko so Čehi začeli prestopati v narodno cerkev, se je Rim takoj udal! Ves narod in gotovo tudi država bi odločno akcijo za narodno bogoslužje podpirala. To bi nas zbližalo pravoslavnim rojakom. A škof noče. **Vsi „koraki" so le pesek v oči, dokler ne pristopi resen pritisk.** Škof Jeglič in vsi slovenski duhovniki so mlačni v vprašanju bogoslužja. Pomislite le, kakega pomena bi bilo **na Primorskem,** če bi tam darovali v narodnem jeziku!

Klerikalci proti Srbom.

(Dopis.)

Slavno uredništvo! Vaša borba proti klerikalcem kot strupenim protivnikom Srbov in dinastije je zadela **v centrum.** Če hoče naša država dobro uspevati, če se hočejo naše razmere izčistiti, mora vsa SLS pošteno stopiti na pot popolne sloge s Srbi, ljubezni do dinastije in opustiti vsako ščuvanje.

Rečem: **vsa** SLS. Da sta Jeglič in Brejc na dinejih pri vladarju bila vdana in da nista zabavljala nad Srbe, to vemo. Da „Slovenec" previdno plava, to tudi vemo. Vemo pa ravno tako, da od spodaj velik del duhovščine ruva in ščuje, kriči nad Srbe in dinastijo in budi plemensko strast. Ta del duhovščine **ima večino.** Šusteršičevi pristaši rastejo. Le mal del duhovnov je idealen. A ta je reven, na slabih farah in boječ, kaplani se kar boje, da jih škof zapodi.

Nam kmetom tega ni treba dokazovati. Nam kmetom pa SLS in „Slovenec" zaman tajita to ščuvanje. Godi se to vsak dan pred našimi očmi. Nikjer niso duhovni za sprejem regenta kaj prida storili. Pač pa so zabavljali in iskali na tihem, nekateri javno.

Ta boj moramo izbiti do konca. SLS mora gonjo proti Srbom opustiti, a ne le v „Slovencu", ampak do poslednjega svojega župnika in hlapca. Ona je **odgovorna** zanjo.

Milo zatrjevanje v „Slovencu", to ne velja nič. Dejstva govore po vsi deželi.

Zato pa objavljajmo vse slučaje, da bo konec hinavstva.

Slovenci in Srbi so brati. Zlasti sta tudi brata slovenski kmet-trpin in srbski kmet-junak. Slovenci brez Srbov smo ničle, ki ne bi imeli ne jesti in bi postali žrtev Italijanov. Kdor seje razdor proti Srbom, je izdajalec.

Letošnja svetovna žetev.

Po vseh časniških poročilih je pričakovati, da bo letošnja svetovna žetev precej pičla in da ne bo mogla zadostiti potrebi. Le malo je dežel, ki bodo mogle same pokriti svojo potrebo. V Franciji se nadejajo, da se bodo mogli prehraniti z lastnim pridelkom, ako se bo še nadalje iz žita namlelo 80 odstotkov moke. Vse vrsti žita stoje tam prav dobro, a obdelano je letos le 4,895.000 hektarjev (leta 1919. le 4,579.000 hektarjev), medtem ko se je navadno obsejalo čez 6,000.000 ha. Rumunija, Ukrajina in Madžarska se bodo mogle same prehraniti, a ne ve se, jeli in koliko žita bodo mogle izvoziti.

Severna Amerika pričakuje letos od ozimne pšenice 504,000.000 bushelov, dočim je lansko leto pridelala 732,000.000 bushelov izredno lepe pšenice. Od jare pšenice se pričakuje 277,000.000 (lani 209,000.000), ovsa 1.315,000.999 (lani 1.248,000.000), rži 80,000.000 (lani 79,000.000), ječmena 185,000.000 (lani 166,000.000). Ti prebitki pa ne morejo nadomestiti izpadek pri ozimni pšenici in tako Severna Amerika ne bo mogla preskrbeti pasivnih držav (Italija, Nemčija, Avstrija) tako kakor v pretečenem letu, ko preskrba ni bila zadostna.

V Argentiniji je žetev — zlasti vsled pomanjkanja delavnih moči, katere so prej prihajale tja iz Italije — tako slaba, da ne zadostuje za lastno potrebo. Zato je, kakor javljajo časopisi, izvoz popolnoma zabranjen.

Tudi v Avstraliji je žetev slaba, a pridelek gre po pogodbi ves v Anglijo in vsled tega za ostali svet ne prihaja v poštev. Isto velja za Kanado in za Indijo, v kateri poslednji bo žetev letos prav dobra. A vse to ne zadošča, da se preskrbi Anglija, a kamo-li ostali svet z normalno potrebo žita in tudi ni upanja, da bi ta položaj mogel obrniti na bolje, dokler ne začne zopet pritekati žito iz onega ogromnega rezervoarja za prehrano Evrope — iz Rusije, Ukrajine, Sibirije. To spoznanje je prisililo Anglijo, da skuša doseči sporazum z Rusijo; razumljivo je vsled tega tudi, da se Italija in končno tudi Francija spuščata v pogajanja z boljševiško Rusijo.

Za Jugoslavijo je to stanje svetovne žitne produkcije ogromne važnosti. Brezdvomno cene žitu na svetovnem trgu ne bodo padle, ampak se utegnejo še dvigati. Ako bomo kolikor toliko spretni, doseči moremo po svoji zemljepisni legi višje cene za naše žito nego Amerika za svoje, in to vse lahko pride v korist našim pridelovalcem, naši valuti in naši državi. Količina prebitka, ki bi nam mogel biti letos razpoložljiv za izvoz, znaša po podatkih, ki jih je navajal doktor Oton Frangeš na zadružnem kongresu: pšenice en milijon kvintalov, ječmena 1,500.000 kvintalov, ovsa 800.000 kvintalov, koruze 7 milijonov kvintalov in krompirja en milijon kvintalov. Vrednost tega prebitka znaša — računajoč pšenico po 600 K, ječmen po 500 K, oves po 350 K, koruzo po 400 K in krompir po 100 K — skupaj 4.500 milijonov kron. Če pa računimo s ceno svetovne trgovine, tedaj bi ta dohodek našega poljedelstva znašal približno šest milijard kron. Če upoštevamo še vrednost možnega našega izvoza živine s 3.500 milijonov kron, mogli bi letos skupiti približno 9 milijard samo iz gospodarskih proizvodov.

Ogromnost teh številk, ki niso nikaka fantazija, nego so utemeljene na desetletnih povprečnih številkah pred vojno, nas zamore upravičiti osupniti. Mi moramo razumeti konjunkturno trenotka ter jo po možnosti izkoristiti v korist pridelovalcev in države. Treba je trdne organizacije izvozne (in uvozne) trgovine, ki naj s to „reko zlata" upravlja tako, da bo v resnici oplodila njive gospodarjev, a ne samo žepe posredovalcev.

V tej organizaciji pa mora — tako zaključuje dr. Frangeš svoja izvajanja v „Jugoslovanskem Ekonomistu" — igrati odločilno vlogo zadružništvo, ki edino je poklicano, da privede vso korist dnevnega položaja svetovne trgovine v roke onih, katerim v resnici pripada: našim pridelovalcem.

Pokret za Narodno Cerkev v okupiranem ozemlju.

(Dopis iz duhovniških krogov.)

Duhovniki na ozemlju, okupiranem po Italijanih, so narodno mnogo zavednejši od onih duhovnikov, ki so ostali tostran demarkacijske črte. Dočim so namreč ti slednji „bolj papežki od papeža", rimski skozi in skozi, so oni svečeniki tam doli spoznali, kaka nevarnost je za naš narod Rim, in to zlasti sedaj, ko se dober del našega naroda nahaja v politični odvisnosti od Rima. V tem kratkem času poldrugega leta italijanske okupacije je namreč Vatikan pokazal, da čisto nič ne zaostaja za najslabšimi in najimperijalističnimi laškimi prenapeteži. To se je pokazalo že takoj v početku okupacije. Laška vojna oblast je pričela v zasedenem ozemlju preganjati vse naše inteligente, med njimi seveda tudi naše svečeništvo, ki je hotelo v cerkvah ohraniti dosedanje običaje, predvsem narodni jezik. Razen drugih številnih protestov so bili odposlani tudi protesti papežu v Rim in to od strani duhovnikov samih, a papež ni imel niti časa, da bi odgovoril na te prošnje svojih vernih pastirjev. In niti potem, ko so si Lahi dovolili odstaviti enega škofa (Mahniča) z njegovega sedeža, ni našel papež toliko moči, da bi se potegnil za tega škofa, ki ni nič drugega zakrivil nego to, da je branil narodne pravice. Da, še hujše si je dovolil papež, namreč direktno

sovražen akt proti naši narodnosti. V Trstu je bil ob času, ko se je izvršila okupacija, škof Slovenec dr. Karlin. Bilo je gotovo pravično, da je bil na tem mestu Slovenec, saj je tržaško-koperska škofija po treh četrtinah slovenska, a Lahi niti tisti, ki so katoličani po imenu, v cerkev ne hodijo. Kot škof pa je bil dr. Karlin tudi vedno nasproti vsem pravičen in strogo objektiven. Le zahtevi nekaterih laških prenapetežev tržaških, da zapoje slavnostni „Te Deum laudamus", ker so Italijani okupirali Primorje, in pa da javno z balkona svoje hiše kriči „Evviva l' Italia" seveda ni hotel ugoditi, rekoč, da bo za to čas, kadar bo sigurno Primorje Italiji prisojeno, in da sama okupacija tega ne upravičuje. Da je laška vojna oblast vsled tega pričela škofa Karlina preganjati, je razumljivo, a nerazumljivo je, da je papež, namesto da bi vzel svojega zvestega služabnika v zaščito proti nacijonalističnim nasilnostim, odstavil škofa dr. Karlina in imenoval na njegovo mesto laškega vojaškega škofa Bartolomassija, ki ne samo, da ne zna jezika treh četrtin svojih vernikov, ampak vidi svojo glavno nalogo v tem, da imenuje in postavlja v svoji škofiji take duhovnike, ki ne znajo narodovega jezika, ki ta narod črtijo, ki imajo edini namen, vso našo državo poitalijančiti, ki v cerkvah ne govorijo o veri, ampak o veliki Italiji, in o previdnosti božji, ki je hotela, da se ti kraji združijo z materjo Italijo. In tako papež pridno izrablja „spremenjeni položaj" (politični seveda), ko so naši kraji prišli v politično odvisnost od Rima, in daje glavno oporo laški vladi in laški vojski pri poitalijančevanju naših zasedenih krajev. Po zaslugi papeža gine v Istri, Trstu, na Goriškem naš jezik iz cerkva in iz župnijskih matrik izginevajo naša imena, ki jih laški duhovniki nadomeščajo s poitalijančenimi.

Znano je, da je papež poslal na Reko, v takozvano „državo" prismojenega d'Annunzija, svojega delegata Constantinija, da se tako vredno pridruži grdi komediji in provokaciji prismuknjenega pesnika proti nam.

Narodno svečeništvo v zasedenem ozemlju, ki mora vsak dan gledati to nečedno početje rimske kurije, je že zdavnaj bilo na jasnem, da iz Rima prihaja vse slabo za nas, pa naj si bo s Kapitola ali iz Vatikana. Papeževa cerkev ni „katoliška", ni za vse enaka in pravična, temveč je rimska, ali bolje rečeno laška cerkev, ker služi ne samo verskim, ampak tudi laškim političnim interesom. Za pravega jugoslovenskega patrijota je torej jasno, da kar nam je politično Kapitol, isto nam je versko Vatikan; za oba pa velja isti logični zaključek: *„proč od Rima!"*

Jugoslovensko svečeništvo se je vsled tega v odkriti in jasni spomenici, katero so prinesli ljubljanski časopisi, obrnilo na papeža z zahtevo za popolno narodno avtonomijo v cerkvi na zasedenem ozemlju, grozeč, da bo sicer moralo izvajati posledice. No, če je še bilo potrebno koga prepričati, da so v Vatikanu ravno taki nacijonalni šovinisti, kakor na Kapitolu, da so enako sovražno razpoloženi proti nam i eni i drugi, potem je bil ta dokaz doprinešen tako, da izključuje vsak dvom, in to ob priliki, ko je bila gori rečena spomenica izročena v Rimu. Deputacijo duhovnikov iz zasedenega ozemlja je vodil ljubljanski knezoškof Jeglič. Sprejem v Rimu je bil ne-le hladen, ampak direktno sovražen. Papežev tajnik-kardinal je namreč Jegliča, ki je pripeljal k njemu deputacijo, kratkomalo nahrulil z grobimi besedami, kaj da se on vtika v stvari, ki ga nič ne brigajo; saj da ne gre za njegove vernike!! — Tako torej, — neglede da to ni res, ker je zaseden tudi del Kranjske, ki spada pod ljubljanskega škofa, — se vidi tu lepa katoliška morala: katoliški škof se ne sme potegniti za teptane pravice vernikov, ki niso iz njegove škofije!! Vidite, tak je Rim, taka njegova morala!

V zasedenem ozemlju je zato zelo narastlo gibanje za samostojno Narodno Cerkev. To je logična posledica papeževega postopanja proti nam. Naši bratje tam doli preko demarkacijske črte so sprevideli, da jih rimska cerkev vodi v narodno pogubo, in da jih le Narodna Cerkev more rešiti. Ponavlja se — pozno dovolj — isti pojav, ki se je pri drugih narodih izvršil že pred mnogimi stoletji: Angleži, Nemci, Rusi, Srbi itd. so si ustanovili svoje Narodne Cerkve, ko so sprevideli opasnost iz Rima. Sledijo jim Čehi. Čas je, da pridemo tudi mi do pameti in storimo to, kar je edino v našem interesu, in da gremo pot, ki nas privede do popolnega ujedinjenja tudi v verskem pogledu. Zato pa je predvsem potrebno, da se ločimo od vatikanskih sovražnikov našega rodu. Torej: „Proč od Rima" in ustanovimo si lastno „Narodno Cerkev".

Dopisi.

Trata. Vsled vsakonedeljskega zlorabljanja cerkvenih prostorov v politične namene, prisiljeni, se po dolgem odmoru vendarle zopet oglašamo. Povod temu je naš odlični, nedolžni in vsegavedni „častiti" dušni pastir na Trati. Nad vse zanimiva je bila njegova prepoved na dan sv. Petra. O vsem drugem je vedel naš g. pridigar mnogo povedati, le o sv. Petru nič. Glavni predmet njegovega govora so bile pač napredne stranke, pred vsem JDS. in pa s temi v zvezi seveda vsa napredna društva, pred vsem **„Sokol"**. O ta brezverski „Sokol", koliko si moral ti ta dan prestati v naši cerkvi. Naš Jožko se je zaklel, da preje ne odneha, dokler te popolnoma ne zatre. — Torej, Sokol, pozor! Po izjavi našega **pastirja** je pač vse brezversko, kar ne trobi v klerikalni rog. Kdor sicer vestno opravlja verske dolžnosti, je pošten in pravičen, ni pa pristaš nazadnjaške klerikalne stranke, ta je v njegovih očeh ničvreden in seveda tudi brezverec. Kdor ima v svoji hiši na mizi, nad katero je pribit sv. križ, napredni časopis, ta po izjavi našega župnika pluje naravnost na sveto razpelo. Tako zna naš Jožko. — Sedaj naj si pa vsak, ki ima v glavi možgane, ne slamo, napravi sodbo o našem župniku. Vsak količkaj razsoden mora priti do zaključka, da je tak človek hudoben, ali pa da v njegovi „brihtni" glavi ni vse v redu. — Take-le otrobe zna vezati naš fajmošter in to v cerkvi . . . Naj pa še kdo reče, da on ni brihten. Tudi to je vedel povedati, da bodo v kratkem volitve, opozarjajoč farane na to, da bo vsaka glasovnica dvakrat pregledana in sicer: prvič pri volilni komisiji na tem svetu, drugič pa pri sodbi božji na onem svetu. Z ozirom na to, da nas je naš častiti g. šusteršičijanec opozoril na to pomembno pregledovanje glasovnic na tem in zlasti še na onem svetu, zato se vsi resnico- in pravicoljubni obračamo do vseh tratarskih volilcev, zlasti še do onih tratarskih tercialk, ki bodo imele volilno pravico, da bodo dobro preudarile, kateri stranki bodo oddali svoje glasovnice, ali stranki, ki bo postavila samo **neomadeževane, poštene može**, ali stranki, katera bo postavila sedanje kimovce, katerih eden ali drugi ni nič kaj častno opravljal svoj poverjeni mu posel.

Iz Motnika. Kdor pride v zakristijo motniške župne cerkve, lahko na prvi hip opazi tablo s sledečim napisom: „Pro antistite nostro Antonio Bonaventura et imperatore nostro Francisco Josepho". Dve leti boste že kmalu pretekli, odkar nam je zasijalo solnce svobode, a naš g. župnik še ni odstranil table našega trinoga, bivšega habsburškega cesarja. G. Kogej, ali še niste opazili te sramote, saj ste vendar vsako nedeljo v zakristiji! Kot cerkveni ključar in dobro znani domoljub, bi vendar že lahko opomnili svojega predstojnika. Pa menda ja ne žalujete še vedno za njim, ki Vam je kot županu podelil srebrni križ s krono. Najbrže Vam je žal, da ni več Franc Jožef vladar, da bi se še lahko svetil na Vaših prsih od motniških občanov pristradani križ. G. Pavlič, le dobro vzgajajte Marijine hčere in agitirajte po shodih, dokler je še čas, kajti upamo, da bo v kratkem uveljavljen Vaš strah „kancelparagraf". Toda predno se lotita agitacije, gg. Kogoj in Pavlič, Vama še enkrat svetujemo, da nemudoma odstranita ta škandalozen znak suženjstva, obračun z Vama pa še sledi. Ne bosta nas namreč lovila na limance.

Trbovlje. Na Vidov dan, ko se srce slehernega zavednega Jugoslovana z grozo spominja nesrečne bitke na Kosovem polju, ki je za stoletja pahnila hrabri srbski narod v suženstvo, je govoril naš Kljukec sledeči spominski govor: „Šestnajststo let, šestnaststo let se bije krvavi v potokih krvi krvavi, nad vse krvavi boj za Jugoslavijo. Zato se spominjamo danes onih, ki so dali svojo kri na Kosovem polju in molimo da nam da Bog po smrti še lepšo domovino, kjer ne bo razločka med narodi, ne krvi in nobenega boja. Amen." — Tako torej razlaga Kljukec našo zgodovino in vnema domoljubje. Kje je vzel šestnajststo let, ne vemo. Da mu je Jugolavija malo vredna, razumemo, ker bi se na eni strani prikupil rad nemškutarju Napotniku, na drugi pa zakrival svojo pravo barvo. Zgodovinske neresnice so mu deveta briga, samo da izblebeta, kar mu pač pride na jezik. Gospod Kljukec, prosimo Vas lepo, ne motite ljudi v pobožnosti in domovinski ljubezni in raje molčite ob takih prilikah, ob nedeljah pa farbajte svoje ovce, kolikor hočete. Pri Vaših govorih je še pod Avstrijo, ko ste vendar govorili iz prepričanja, oblivala rdečica sramu celo Nemce in nemškutarje, kaj še-le sedaj, ko se hlinite. Zato Vas še enkrat lepo prosimo: Prizanesite nam s svojimi govoricami. Hvaležni Vam bomo vsi pravi Jugslovani in najbrže tudi vsi drugi!

V Križovcih pri Mariboru se je ustanovil odsek Murskega Sokola. Izvoljeni so bili: br. Mirko Peršič predsednik, br. Franjo Cvetko podpredsednik, br. Vekoslav Jureš blagajnik, sestra Julija Šijanec, tajnica, br. Vekoslav Vrabl odbornik, br. Rado Tručl in Vekoslav Muhič preglednika računov.

Gospodarstvo.

g. **Volna cenejša.** Padanje prekmorskih cen volni se je opažalo zlasti pri nedavni dražbi avstralske volne v Anversi v Belgiji. Čeravno je bila kakovost volne dobra in čeravno je došlo mnogo kupcev, vendar notirajo kupljene volne za 35 odstotkov, to je za tretjino nižje kakor pri prejšnji dražbi istotam dne 20. maja t. l. Tudi letošnje striženje v Avstraliji bo zelo povoljno. Pričakovati je vsled tega nadaljnjega padanja ceni volne.

g. **Cene v Avstriji.** V Avstriji se je določila cena pšenici s 1500 K, rži s 1000 K, ječmenu z 900 K, ovsu s 500 K za 100 kilogramov. Trgovina s svinjskim mesom je prosta. Govedina stane 100 K, v prostem prometu 130 K. Povpraševanje za suhim mesom je neznatno, cene padajo. Dobra salama se prodaja po 100 K. Perutnina je zelo draga; kilogram stane 150 do 260 K. Cene jajc so padle od 7 do 8 K na 4 do 4.50 K, tuintam celo na 3.80 K vsled obilnega dovoza iz Poljske in Rumunske. Krompir se prodaja po 5 do 6 K, grah po 35 K, leča po 40 K. Češki sladkor se prodaja v neomejeni količini po 140 do 160 K. Vsled izboljšanja naše valute ter padanja cen se naša izvozna carina ne bo mogla vzdržati na sedanji višini.

g. **Plovba na Jadranu.** Med Bakrom v hrvatskem Primorju in Kotorom v južni Dalmaciji se je ustanovila redna vožnja ladij društva Ungaro-Croata. Do nadaljnje odredbe odhaja ladja iz Bakra vsako soboto ob 20. ter dospe v Kotor v torek ob 18. Iz Kotora se vrača v sredo ob 10. ter se vrne v Bakar v petek ob 7.

g. **Promet z Bolgarijo.** Z Bolgarije je osebni železniški promet zopet vpostavljen. Naši vozovi gredo do Caribroda, kjer posluje naš postajni načelnik. Bolgari žele, da se otvori čim prej tudi blagovni promet. Iz tehničnih razlogov se tej želji nekoliko časa še ne more ustreči.

g. **Žito iz Banata.** Kakor se poroča iz Beograda, se bo od letošnje žetve moglo izvoziti iz Banata približno 50.000 žita.

Politični pregled.

Popolnoma naravno se razvija politični položaj v Italiji, ki je danes pozorišče uporov, štrajkov, tako da se more reči, da stoji Italija pred revolucijo. Italijansko politiko, ki so jo vodili njeni odgovorni faktorji v pretiranem izkoriščevanju svojih navideznih „zmag", je doživela popoln polom in Italija preživlja danes prevrat

od imperializma do revolucije.

Socialisti vseh frakcij, anarhisti in republikanci so se združili in vodijo v parlamentu in v celi zemlji ogorčeno borbo proti sedanjemu stanju. Neposredni povod revolucionarnemu pokretu dali so dogodki v Albaniji, kjer so Italijani doživeli občutne poraze. Albanci so jih potisnili iz zemlje in po zadnjih poročilih vrgli celo iz Valone, a ko je vlada hotela poslati pojačanja, uprli so se vojaki, železničarji in narod ter so zabranili prevoz čet, namenjenih v Albanijo. Vsa Italija je danes v ognju, v Trstu, Jakinu, po vsi južni Italiji in socialističnih pokrajinah severne Italije so na dnevnem redu pouličnih boji. Vojaštvo stoji v veliki večini na strani revolucionarjev in vlada more računati danes le na kraljevo gardo in karabinijere, ki poskušajo zadrževati preteči polom. Kako dolgo bo to šlo, seveda ni težko pogoditi, ako pogledamo socialistične interpelacije v italijanskem parlamentu, kjer interpelanti zahtevajo, da naj si gospod Viktor Emanuel najde kak drug poklic in da naj vrne narodu premoženje, ki si ga je nepostavno prisvojil!

Dogodki v Italiji so pa v tesni zvezi

z jadranskim vprašanjem.

Vlada Nittija je bila že pripravljena na popuščanja, ali ta popuščanja nikakor niso bila v onem obsegu, ki jih zahtevamo mi. Zato je naš minister zunanjih zadev dr. Trumbić oprezno zavlačeval neposredne dogovore, ker je kakor dober poznavalec Italije slutil, da se mora zgoditi to, kar napovedujejo najnovejši dogodki v Italiji. Novi predsednik italijanske vlade ni niti z eno besedo omenil jadranskega vprašanja v svojem ekspozeju, ker je vedel, da bi vsaka imperialistična tendenca v jadranskem vprašanju izzvala v zemlji še večji vihar nego ga je izzvala Valona, Izjave, si smo jih slišali prilikom obiska regenta Aleksandra v Zagrebu in Ljubljani, nam pa dokazujejo, da smo pripravljeni na vse, da ne popustimo niti za las od svojih upravičenih zahtev!

Francoski senat je v svoji zadnji seji overil

Saint Germainski mirovni ugovor z Avstrijo.

Ker so ta ugovor sedaj overile tri velesile, postal je isti v vseh svojih točkah pravnomočen. Poročevalec senator Imbart de la Tours je v svojem poročilu izjavil, da je sedaj naloga velesil, da stvorijo princip o gospodarski enotnosti podonavskih držav, ker samo na ta način je mogoče zamišljat samostojno Avstrijo, ki bi sicer v največjem pomanjkanju bila prisiljena, da se približa Nemčiji.

Dokumenti Koroščeve stranke iz leta 1914.

Pod tem imenom je izdala „Domovina" prepotrebno knjižico, ki vsebuje članke klerikalnega časopisja in govore klerikalnih veljakov iz leta 1914. Marsikdo je že pozabil na one najžalostnejše čase ob izbruhu svetovne vojne, ko so klerikalci pri nas opravljali službo habsburškega krvnika in avstrijskega policijskega psa. Knjižica „Domovine" ponatiskuje ta sramoten del zgodovine SLS. Brošura je zanimivi za vsakega, kdor količkaj politično misli, neobhodna pa je za vse one, ki so prisiljeni vsak dan boriti se s hinavstvom in z nepoštenostjo farovške stranke. V njej je toliko političnega orožja zoper brezdomovince, da bi brez te knjige ne smel ostati nihče. Naročnina za „Dokumente Koroščeve stranke" se pošilja na **„Upravništvo Domovine" v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.** Cena 4 K. Po pošti priporočeno 1 K 40 v več. Kdor naroči najmanj 10 knjižic, se mu poštnina posebej ne računa.

Beležke.

Zgodovinski račun. Strogo zaupno! C. g. zaupnikom SLS.! Grozodejstvo v Sarajevu, živinsko-sirovi umor plemenitega in mogočnega zaščitnika Slovencev in Hrvatov ter njegove preblage soproge je razkrilo rak-rano na narodnem telesu Jugoslovanov. Hudodelstvo velesrbske zarote. Nobenega dvoma ni, da deluje ta zarota tudi na Slovenskem in skuša na prikupljiv način zvesti slovenski narod, odtujiti svoji veri in Avstriji. **Gre za novo zaroto zoper obstoj katoliškega slovenskega naroda.** V tej resni uri je v prvi vrsti dolžnost Slovenske Ljudske stranke, da obvaruje naše ljudstvo preteče mu nevarnosti. Obračamo se do vseh naših zaupnikov z nujno prošnjo, da posvečajo tej zadevi največjo pozornost in o vsem, kar izvedo, nemudoma poročajo **tajništvu SLS v Ljubljani.** Zlasti se prosi poročila o sledečih točkah: 1. Ali se opaža v Vašem kraju kak pojav v zmislu velesrbstva, odnosno protiavstrijstva? Od katere strani? 2. Ali se razširja v Vašem kraju slabo časopisje? Kdo je razširja? 3. Kdo je v Vašem kraju naročnik kakeka slabega lista, kakor so: „Slov. Narod", „Dan", „Slov. Dom", „Učiteljski tovariš", „Naš Glas", „Sava", „Zarja"? 4. V katerih gostilnah ali drugih javnih prostorih je kak tak list razpoložen in kateri? **Prosimo za najnujnejši odgovor na ta velevažna vprašanja, da bo vedelo strankino vodstvo ob pravem času ukreniti vsa potrebna odporna sredstva. — Domovina je v nevarnosti, tedaj vsi možje na krov! Vse za vero, dom, cesarja!** V Ljubljani, meseca julija. 1914. — To je dobesedna okrožnica Slovenske Ljudske stranke. Da bo „Slovencu" ustreženo, smo jo priobčili. Okrožnice, ki jo je poslalo tajništvo demokratske stranke krajevnim organizacijam, se je klerikalna družba okoli „Slovenca" tako ustrašila, da jo je brž priobčila, samo da opozori politične peteline, da ne bi bili na prižnicah preveč neprevidni. Dobili smo opetovano iz vseh krajev poročila, kako so nekateri duhovni govorili ne samo v družbi, ampak celo na prižnici o Srbih, državi in kralju. Poskrbeli bomo, da se vse take cvetke zbero; in potem naj še pride kak Hohnjec in trdi, da katoliški duhovnik še nikoli in nikjer ni zlorabljal vere in cerkve v politične svrhe. Da Slovenčev strah ni prazen, dokazuje sledeči slučaj: Župnik z Gorenjskega, ki je dne 26. junija bil v Ljubljani pri regentovem prihodu, je pridigoval v nedeljo dne 27. junija 1920., da je prestolnaslednik preveč liberalen, da je druge vere, da še ni odločeno o državni obliki, da je za nas edini priznani knez papež itd. „Slovenec" naj pojasni svoje mnenje, o tem slučaju, preden bo prinesel nove napade na gosp. dr. Žerjava, ki je delal za ujedinjenje Jugoslovenov takrat, ko je Slovenska ljudska stranka pošiljala na svoje zaupnike okrožnice, kakršna je zgoraj navedena.

Zasluge. „Slovenec" z dne 2. julija 1920 trdi, da je edina zasluga SLS, da je ljudstvo postavilo temelj edinstveni državi. SLS bo dobila priliko, da se o tej trditvi še izrazi, ko bomo obelodanili ves ogavni cinizem klerikalnih voditeljev v letih 1914 do 1918, njih zasluge za **habsburško žezlo** in njih pristno neomajno vero v to žezlo. Takrat bodo lahko razni sedanji klerikalni poverjeniki in druge klerikalne veličine osvežili spomine na prostore v bivšem Jugoslovanskem klubu na Dunaju in prizore, ki so se tam odigravali. Pošel jim bo apetit za nadaljnje napade na gosp. Žerjava. Na svidenje!

Novosti.

n. **Važen sklep ministrskega sveta.** Kakor nam javljajo iz Beograda, je Ministrski svet v svoji seji dne 1. julija storil važen sklep. Z ozirom na dejstvo, da namreč posamezne pokrajinske vlade izdajejo naredbe, s katerimi, kakor se jim baš ljubi, spreminjajo in odpravljajo postoječe zakone ter na ta način pravna nesigurnost v državi postaja vedno večja, je Ministrski svet zaključil, da pojedine pokrajinske vlade nimajo pravice izdajati naredb, ki gredo preko okvira obstoječih zakonov, ako nimajo za vsak posamezen slučaj posebnega pooblastila centralne vlade. Ta sklep je pozdraviti, ker bo napravil konec naredbeni anarhiji, ki otežkoča vsako delo za izednačenje našega zakonodajstva.

n. **Imenik Slovencev,** ki se nahajajo še v ujetništvu v Skobelevu, oziroma v okraju Skobeleva. Martin Simončič iz Št. Ruperta na Dolenjskem, ki se je dne 6. junija vrnil iz ujetništva na Ruskem, nam je poslal od dr. Roka Jesenko podpisani seznam Slovencev, ki se še nahajajo v Skobelevu. Objavljamo imena s prošnjo, da naj se vsakdo, ki bi želel kaka posebna pojasnila, obrne naravnost na Martina Simončiča, Škove pri Št. Rupertu na Dolenjskem. — Valentič Anton, Trst drž. žel. dr. Jesenko Rok Celovec Bokal Josip Litija, Roter Anton Gradec, Toplak Alojz Št. Peter pri Mariboru, Švarc Peter Waiz pri Gradcu, Sosič Viktor Opčine 19, Rožman Franc Mala Nedelja, Golob Ivan Solkan, Škorjanc Janez ljubljanska okolica, Persič Ivan, Opčine 42, Bohorč Anton Rajhenštajn 44, Rudolf Valentin Logatec, Križmančič Josip Koper, Lemut Alojz Postojna, Skočaj Jakob Medana, — vsi v Skobelevu. Avsec Jože Kašelj, Suša Lovrenc Ubeljsko, Moškat Ivan Cerkno, Korče Ivan Primorje, Pilnaver Anton Dole, Vozel Alojz Krško, Kapljar Alojz Bučka, Junc Jožef Št. Jernej, Vraber Anton Leoben, Javornik Jože Kranjsko, Kvas Miha Augenbach na Štajerskem, Ornik Ivan Ploderperk, Lohkar Janez, Litija, — vsi v Kizil Kip. Tobernič Ljudevit Zagorje, Gradišek Jože Strajna, Simonišek Janez Rajhenburk, Kumer Železna kapla, Novak Janez Št. Lovrenc, Štepic Janez Št. Jernej, Pajnik Ludovik Ruše, Pleteršek Fric Poberž pri Mariboru, Ortner iz Luč pri Mariboru, Grafounar Andrej, Pisk Franc, Vidmar Ivan — vsi v Skobelevu. Hlačar Alojz, Roblek — oba v Kizil Kiji, Kovačič Vinko, Vidmar Drago medicinec in Črnuga Franc.

n. **Na napredno javnost!** Slovenska napredna omladina, ki je prepuščena sama sebi, se tem potom obrača do vseh svojih prijateljev, katerim je njen napredek na srcu s prošnjo, da ji priskočijo pri obnavljanju in preureditvi knjižnice, ki je prvi predpogoj izpopolnjenja lastne izobrazbe, z denarnimi sredstvi, ali pa z darovanjem knjig na pomoč. Apeliramo na umevanje teženj napredne omladine, ki brez gmotnih podpor svojih prijateljev kljub vsej idealnosti ne more vršiti svojih dolžnosti in se pripravljati za vzvišen poklic vzgoje naroda. Knjige kakor tudi denarni prispevki, naj se blagovolijo pošiljati na: Napredno akademsko društvo „Jadran" Narodni dom I. Imena darovalcev se objavijo v vseh naprednih časopisih. — **Odbor.**

n. **Razpis natečaja.** Glasom odloka kr. ministrstva za pošto in brzojav je v območju poštnega in brzojavnega ravnateljstva v Ljubljani razpisanih 48 mest poštnih prometnih praktikantov. Predpogoji za sprejem v to službo so: 1.) Dovršena srednja ali tej enakovredna šola z zrelostnim izpitom, 2.) jugoslovansko državljanstvo, 3.) državljanska in moralna neomadeževanost, 4.) doseženo 18. starostno leto, 5.) dokaz telesne in duševne sposobnosti (izpričevalo okrajnega zdravnka) in 6.) dokaz, da je prosilec zadostil vojaški službeni dolžnosti (18 mesecev aktivne službe). S prilogami opremljene in kolkovane prošnje naj se vložé pri poštnem in brzojavnem ravnateljstvu za Slovenijo v Ljubljani.

n. **Brzojavne pristojbine za Čehoslovaško.** Začenši s 1. julijem t. l. je v brzojavnem prometu s Čehoslovaško pristojbina za eno besedo 24 par ali 96 vin. minimum 2 dinarja 40 par ali 9 kron 60 vin. Za časopisne brzojavke se plačuje za 50 odstotkov znižana pristojbina. Minimum 2 dinarja 40 par ali 9 kron 60 vin.

n. **Sv. Janez Krstnik — zaščitnik kinematografov.** Rimski posestniki kinematografov so se obrnili na papeža, da jim v nebesih izbere primernega svetnika, ki naj postane patron kinematografov. Papež je zadovoljil to ponižno željo kinematografarjev in določil, da bodi sv. Janez Krstnik zaščitnik kinematografov. Zakaj je papež odredil ravno sv. Janeza za patrona, se ne ve in gotovo se bo svetnik sam najbolj začudil, ko zve, kako častno funkcijo mu je podelil rimski papež. V času, ko ves kulturni svet vodi borbo proti kinematografu, kakor nemoralnemu faktorju pri vzgoji, proglaša papež svetnike za protektorja te nemorale!

n. **Tržaški čudeži.** Kakor poročajo iz Trsta, je te dni odplul iz tamošnje luke veliki Lloydov parobrod „Innsbruck" s ciljem Shanghaj in ostalo pristanišča skrajnega Vzhoda z veliko množino blaga ponajveč iz Čehoslovaške ter s 150 potniki na krovu.

KLERIKALCI UVIDEVAJO, DA JE MOČNO RAZŠIRJEŃ TISK SILNO OROŽJE, ZATO SO UPRIZORILI DIVJO GONJO ZA SVOJE ČASOPISJE. NAPREDNJAKI, KI LJUBITE RESNICO, A SOVRAŽITE LAŽ IN HINAVŠČINO, NAROČAJTE PRIDNO „DOMOVINO"! KO JO PREČITATE, DAJTE JO DRUGIM! „DOMOVINA", ROMAJ IZ ROK V ROKE! KLIN S KLINOM!

Po svetu.

p. **Avstro-ogrski naklepi proti Srbiji.** Pariški „Intransigeant" objavlja besedilo pogodbe, katero sta dne 20. maja 1898 na Dunaju sklenila cesar Franc Jožef in bolgarski kralj Ferdinand. Člen 9. omenjene pogodbe zagotavlja za slučaj delitve Turčije Avstro-ogrski sandžak Novibazar, Albanijo, Zapadno Makedonijo, Solun in poluotok Halkidiko, dočim bi dobila Bolgarija Vzhodno Makedonijo in vilajet Adrianopel. Člen 10. vsebuje delitev Srbije za slučaj, če bi Srbija pričela vojno proti Avstro-ogrski ali Bolgariji. Pogodba naj bi ostala v veljavi 15 let. — Kako že pravi pregovor? „Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade".

ps. **Dunaj ima 1·2 milijarde primanjkljaja.** Dunajski mestni senat se ravnokar bavi z mestnim proračunom za upravno leto 1920./21 Skupna potrebščina znaša 2½ milijarde. Z davki in dokladami je pokritih 1·3 milijarde. Primanjkljaj znaša torej ogromno svoto 1·2 milijarde.

p. **Zračna pošta.** Dne 4. julija se otvori med Hamburgom in Westerlandom, dne 15. julija pa med Berlinom in Swinemünde dnevno enkratna letalska poštna zveza. Zračna pošta bo prevažala navadna in priporočena pisma in dopisnice, tiskovine, manjše zavoje, nujne pakete in časopise ter bo rabila za progo Hamburg-Westerland dve uri, za progo Berlin-Swinemünde pa poldrugo uro.

Razno.

r. **Gledališče v sovjetski republiki.** O sedanjih razmerah v Aleksandrovem gledališču v Petro-

gradu objavlja finski „Hufoudsstadsbladet“ zanimive podrobnosti. Gledališče je podrejeno vodstvu treh članov umetniškega osebja. Načrt prireditev ima v splošnem še značaj kakor ob izbruhu revolucije. Od velikega političnega prevrata sem so uprizorili samo eno noviteto „Svetli bog“. Trajnega uspeha ni dosegla. Izrazito komunistično strankarski komadi niso priljubljeni; uprizarja pa jih delavstvo pri svojih posebnih prireditvah. Aleksandrovo gledališče je občinstvu samo dvakrat na teden pristopno. Ob ostalih večerih pa se prirejajo predstave za rdečo armado. Prireditve za rdečo armadijo nudijo umetnikom ugodno priliko, da si pri sedmem armadnem zboru zagotove razna živila, vsled česar se jim godi bolje kakor drugim petrogradskim prebivalcem. Plače gledaliških umetnikov znašajo od 5000 do 15.000 rubljev mesečno. S to plačo pri znani draginji v Petrogradu seveda ni mogoče izhajati, kajti ruski funt (400 gramov) masla stane približno 3000 rubljev, ista količina sladkorja 2500 rubljev, svinjsko meso 1800 rubljev, zdroba 600 rubljev itd. Gledališki igralci pa dobivajo brezplačno na mesec 18 funtov ržene moke, 12 funtov kruha, 5½ funta svinjskega mesa, 4 funte zdroba, 2 funta sladkorja, 2 funta olja, pol funta mila in 4 škatlice vžigalic.

r. **Nova moda na obzorju.** Praški listi poročajo iz Pariza, da se pripravlja za jesen nova moda. Dosedanje kratko žensko krilo se zopet umakne dolgemu in ženski žaket se bo prilagal telesu ter bo do vratu zaprt. Gospodovske bodo temnejše barve. Jesenski klobuki bodo iz klobučevine ali baršuna s cvetličnim nakitom. Pri gospodih se v Parizu zopet vedno bolj uveljavlja cilinder in temna obleka.

Vabilo na naročbo!

„Domovina“ stopa ponosno in samozavestno **v drugo polletje tekočega letnika.** Vsled svoje **odkrite in odločne pisave** si je pridobil naš list **lepo število naročnikov in čitateljev.** Truda in troškov se ne straši, to je pokazala „Domovina“ zlasti s svojo **slavnostno številko,** kjer je nakopičenih vse polno **dragocenih člankov in drugega čtiva trajne, zgodovinske vrednosti** (12 strani = 1 K).

Vrhu tega je **„Domovina“** tudi **najcenejši** (stane mesečno le 3 K) in **najpoljudnejši list, ki izhaja po trikrat na teden.** Namenjena je tako **razumniku** kakor **preprostemu človeku.** Oba najdeta v njej **obilo duševne hrane.**

Ob ponedeljkih izhaja „Domovina“ kot prvi slovenski list v tednu in prinaša točno vse najvažnejše zadnje vesti.

Oklenite se je tedaj in sezite marljivo po njej!

Zadnje vesti.

† SLOVENSKI NARODNI PRVOBORITELJ MIHAEL VOŠNJAK.

Iz Švice je došla presenetljiva vest, da je umrl zaslužni slovenski prvoboritelj Mihael Vošnjak, oče bivšega generalnega tajnika naše mirovne delegacije v Parizu drja. Bogumila Vošnjaka. Mihael Vošnjak je bil rojen 29. septembra 1837. leta v Šoštanju. Vošnjaki, pravzaprav Bošnjaki, so bili begunci iz Bosne. Naselili so se najprej v Vitanju, potem pa v Šoštanju, kjer so začeli že koncem 18. veka z usnjarsko obrtjo, kar je bil začetek velike šoštanjske usnjarske industrije. Burno leto 1848 je preživel Mihael Vošnjak v Gradcu, kjer je obiskoval tehniko. Njegovi učitelji so ga nagovarjali, naj bi se posvetil profesuri. Vstopil pa je kot inženjer v službo južne železnice. Bil je še pozneje kot parlamentarec na glasu železniškega strokovnjaka. Njegovo narodno delo se je pričelo že v zreli moški dobi. Za to delo ga je navdušil njegov starejši brat dr. Jože Vošnjak. Jože in Miha sta bila vse življenje nerazdružna, prava plemenita Orest in Pilad. Miha se je vrgel kot prvi jugoslovenski organizator na zadružništvo ter stvoril v posojilnicah in drugih zadrugah glavne opore obrambnemu delu proti Nemcem in Italijanom. Osnoval je v osemdesetih letih prva zvezo posojilnic na jugu Avstrije, „Zvezo slovenskih posojilnic v Celju“. Pridobil si je ime očeta slovenskega zadružništva. V Mariboru je osnoval z Goedelom „Südsteirische Post“, v katero je pisal izvrstne uvodnike. „Südsteirische Post“ je postala vsled njegove spretnosti eden najboljših listov na jugu Avstrije. Leta 1882 je bil izvoljen v štajerski deželni zbor. Leta 1885 pa v državni zbor, v katerem je ostal do leta 1897. Z njim je umrl najstarejši slovenski parlamentarec. Na Dunaju je imel velik vpliv. Taaffe in Hohenwart sta ga visoko čislala. Mihael Vošnjak je bil tudi pravi provzročitelj „Celjskega vprašanja“, katero je z železno doslednostjo dovedel do konca, dokler ni bila zagotovljena celjska gimnazija. To „celjsko vprašanje“ je bilo smrt marsikateremu avstrijskemu ministrstvu. V državnem zboru je Vošnjak deloval pred vsem v gospodarskih odsekih. Po smrti svoje žene je Vošnjak sam izstopil iz javnega življenja. Preselil se je v Gorico in tam nadzoroval vzgojo svojega sina Bogumila. Pa tudi v Gorici se Miha Vošnjak ni odtegnil narodni borbi, v kateri je živahno tudi nadalje sodeloval. Omogočil je s svojim denarjem izdanje „Vede“ kateri je sam začrtal strogo jugoslovenski smer. Iz vse svoje duše je bil starček za jugoslovensko edinstvo, v katerem je videl edino rešitev za Slovence. Ko je izbruhnila svetovna vojna, je sam pospeševal beg svojega sina Bogumila v inozemstvo. Dasi politično osumljen, se mu je vendar posrečilo leta 1915 priti v Švico in vrniti se v Avstrijo z važno poslanico sedanjega predsednika češkoslovaške republike Masaryka. Zahvaliti se je imel svoji smelosti, da je mogel sivi starček še enkrat prestopiti avstrijsko-švicarsko mejo. Odslej je ostal v Švici v izgnanstvu. Avstrija je zaplenila njegovo premoženje. Živel je v Ženevi in od leta 1916 naprej pa v Territetu. Bodril je naše emigrante in osnoval zanje podporno organizacijo. Svojemu sinu Bogumilu, članu jugoslovenskega odbora, je dal svoj imetek, v kolikor ga je rešil, na razpolago, da je mogel voditi v Evropi in Ameriki propagando za jugoslovensko osvobojenje. Leta 1917 se je obrnil v nepozabni poslanici na amerikanske Slovence. Ko je bila Jugoslavija svobodna, je 84letni starec odlašal z vrnitvijo v domovino. Moral se je podvreči operaciji na očeh. Na enem očesu je skoraj popolnoma oslepel. Mihael Vošnjak je imel namen vrniti se še maja meseca v svobodno domovino, pa prišla je vedno kaka zapreka. Meseca junija so ga že pričakovali v Ljubljani. Nikomur ni sporočil, da je zbolel, temveč je na vprašanje o zdravstvenem stanju odgovoril, da bo 3. julija že v domovini. Umrl je 2. julija, ravno na dan in uro, ko bi se imel odpeljati iz Švice domov. Dne 3. julija ga je čakal dr. Bogumil Vošnjak v Ljubljani, toda namesto njega je prišla — kakor strela iz jasnega neba — vest, da je velezaslužni slovenski narodni prvoboritelj Mihael Vošnjak zatisnil oči. Tako je sicer doživel uresničenje svojih sanj, jedinjene in svobodne Jugoslavije pa ni videl. LDU.

IZ NARODNEGA PREDSTAVNIŠTVA.

LDU **Beograd,** 4. julija. V včerajšnji seji se je bavil ministrski svet tudi z vprašanjem preosnove pokrajinskih vlad. Vendar pa v tej seji to vprašanje še ni bilo rešeno.

LDU **Beograd,** 4. julija. Pri vseh državnih oblastih se je pričelo delo zaradi razporeditve uradnikov po novi uradniški razporedbi. Vsi starejši uradniki, ki so brez kvalifikacije in ki se sedaj nahajajo na višjih mestih, ostanejo tudi nadalje na teh mestih, vendar pa v bodoče ne bodo več napredovali.

LDU **Beograd,** 4. julija. S sklepom ministrskega sveta so povišane prometnemu osebju na železnicah plače za 50 %.

LDU **Beograd,** 4. julija. Uprava državnih monopolov je prevzela v svojo režijo tobačne tovarne v Ljubljani, Zagrebu in Celju ter jim dovolila kredit za nabavo materiala v Holandiji.

PREVOZ SARAJEVSKIH NARODNIH MUČENIKOV V DOMOVINO.

LDU **Sarajevo,** 3. julija. V sredo dne 7. t. m. pripeljejo v Sarajevo zemeljske ostanke vidovdanskih junakov. Pred poštnim poslopjem se bo vršil sprejem ter bodo položili zemeljske ostanke na voz ter bo pri tej priliki govoril slavnostni govor dr. Lujo Novak. Za tem bo krenil ves sprevod na mesto atentata, kjer bo govoril Vasilij Grdjič, nakar bo pevski zbor odpel „Hej trubači“. Zatem je krenil sprevod na pokopališče, kjer je prirejena za vidovdanske junake posebna grobnica.

OGLASI V „DOMOVINI“ SO NAJCENEJŠI IN IMAJO VELIK USPEH. ZATOREJ: INSERIRAJTE!

Novo! Pravkar je izšla brošurica **Novo!**

Dokumenti Koroščeve stranke iz leta 1914.

I. zvezek.

Založila in izdala «Domovina».

Kakor skeleče batine padajo po klerikalnih hrbtih ti «Dokumenti», ki jih dobi s pričujoče knjižico v roke slovensko ljudstvo, da spozna vso brezdomovinsko in hinavsko klerikalno stranko. Vsi, ki so videli o priliki poseta Njeg. Visoč. Regenta v Sloveniji, kako so se vštulili klerikalni generali v ospredje in s tem na najgrši način kompromitirali narodno čustvovanje našega dobrega ljudstva, sedaj na lastne oči lahko presodijo, kaj so govorili in pisali pred šestimi leti ti zavratni škodljivci našega naroda.

Nepobitni dokazi klerikalnega zločinstva nad našimi brati Srbi naj služijo v izpodbudo slehernemu zapeljancu, da se loči od teh nesramnih brezstidnih obrekovalcev. Kdor ima količkaj časti in poštenja, se bo s studom obrnil od teh brezmejnih izdajalskih klevet.

Ti dragoceni «Dokumenti» se naročajo v Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Sodna ulica 6. Cena 4 K. Po pošti priporočeno poslana stane knjižica 1·40 K več.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica štev. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuju.

Delniška glavnica in rezerve okrog **K 50,000.000·—** Telefon št. 261.

Sprejema **vloge na knjižice in tekoči račun** proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje **vsakovrstne kredite.** = Brzojavni naslov: „Banka“.

Delniška glavnica: **K 30,000.000**

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog **K 10,000.000**

Centrala: Trst. Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sarajevo, Šibenik, Zader, Ekspozitura Kranj.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.

Odgovorni urednik: Luka Sila. Izdaja Konsorcij Domovine. Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.